

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՐ ԱՅԼՆ

ԲԱԺՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամեն տեղի համար ուր այս լրագրի մուտքը արգելուած չէ, ամբողջ 16րդ շրջանի (900 սեպտ.) — 901 յուլիս) բաժնորդագրին է 20 ֆր. կան. իրի. Կարելի է նաև բաժնորդագրուիլ քանի ամսի համար որ ուզուի, ամեն մէկ ամսականը 2 ֆր. հաշուելով և 1901 յուլիս ամսէն անդին հանցելու պայմանով։
Նամակ և ծրար պէտք է գրկել հետևեալ հասցեով. M. PORTOUKALIAN, Rédacteur du journal Arménia. MARSEILLE (France).

ԺԶ ՏԱՐԻ ԹԻԻ 39

1901 ՄԱՅԻՍ 29
1901 ՄԱՅԻՍ 16 (Հ.Տ.)
ՉԱՐԻՔԱՅԱՐԺ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Խթագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կա-
մասմար իրայն կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւնները։ Կար-
տաւոր չէ վերագրածուել չհրատարակուած ձեռագիրները։
Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով
Ծանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիկ կարծէ. 1 գիրագիրը 2 սանդիկով։
Les annonces, en français et en arménien sont reçues, aux bureaux de
Rédaction : Rue Glandevès, 17.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արմենիայի 17րդ շրջանի բաժնորդա-
գրութեան բացումը. — Ազդ. — ԺԶ շրջանը.
— Ի՞նչ կընենք եւ ի՞նչ կընենք ընել. —
Կ. պօլիս եւ Հայաստան. — Ուղղելիք. —
Միտարեան Միտարեան 200 ամեա
կը. — Հայեր ի թիւրքիւ. — Հայեր յ'Արս
տրիւ. — Հայեր յ'Ամերիկա. — Տեղական. —
Նուիրատուութիւններ Արմենիային. — Նոր
հրատարակութիւններ. — Ժամանակ հան-
դես. — Թիւրքիական լուրեր. — Ֆրանսի-
ական վիճ. — Ռուսիայի ցարի ճան-
քորդութիւնը. — Արտասահմանի լուրեր. —
Ծանուցումներ։

“ԱՐՄԵՆԻԱ”

ԺԵ ՇՐՋԱՆԻ

(1901 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ — 1902 ՅՈՒՆԻՍ)
ԲԱԺՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՅՈՒՄԵ

Արմենիայի ամբողջ 17րդ շրջանի
բաժնորդագրին է 20 ֆր., ԿԱՆԻՍԻԿ
վճարելի. Կարելի է նաև մասառ մաս
դրկել, 10 կամ 5 ֆրանգով։
— Անոնք որ Արմենիայի Օթանդակ
կը գրուին, իրենց համար ստացած
մէկ օրինակ Արմենիայէն զատ՝ որի
բաժնորդագրին 20 ֆր. է, քանի՜
օրինակ Արմենիա որ ուզեն, կը զԸՐ
կուի իրենց հասցեով և իրենց ծրարի
մէջ գրուած, ամէն մէկ օրինակի տա-
րեկան բաժնորդագրին 10 ֆրանգ և
կամ որոշոյն է, ամսական մէկ ֆրանգ
միայն հաշուելով։

ԱԶԴ

Արմենիայի հին բաժնորդներ օրոնք
վճարած են մինչև 1901 յուլիսի վեր-
ջը, յունիս և յուլիս ամիսներին փո-
խարէն պիտի ստանան հոկտեմբերի և
նոյեմբերի թիւերը. հետեալ 17րդ
շրջանի բաժնորդագրին համար կը
պարտին զրկել միայն 16 ֆրանգ։

ԺԶ ՇՐՋԱՆԸ

Ինչպէս յայտարարած ենք նախորդ
թուով, 16րդ շրջանի վերջին թիւն է
այս։
Թունիս և յուլիս ամիսներին փոխա-
րէն, 17րդ շրջանի հոկտեմբեր և նո-
յեմբեր ամիսներին թիւերը պիտի
տանք մեր այն բաժնորդներին որոնք
արդէն վճարած էին մինչև 1901 յու-
լիսի վերջը։

Ի՛ՆՉ ԿՐԵՆՆԻՔ ԵՒ Ի՛ՆՉ ԿՐԵԱՆՔ ԸՆԵՒ

Չորս կողմէ լուրեր կը հասնին թէ
Հայաստանի մէջ նորէն կոտորածներ
եղեր են։

Թիւրքերի հին սովորութիւնն է
այդ. բայց մենք ատոր դէմ ի՛նչ կը-
նենք և ի՛նչ ըրած ենք մինչև հիմա։

Բառերի վրայ խաղալու միայն ելած
ենք. յեղափոխութիւն, միութիւն,
ընկերակցականութիւն, դիւանագի-
տութիւն և այլն բառեր չափազանց
կը կենցիկն ու յեղափոխութիւնը, թէ և
ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ որ ատոնց
նշանակութիւնն անգամ դեռ չենք
սորված. յեղափոխութիւնը ցոյցի հետ,
միութիւնը ալակերպ տարրի մը մէջ
լուծուելու և կորսուելու հետ և այլն
կը չփոխենք ու կը խաբուինք դեռ։

Մինչ մենք բառերի վրայ խաղալով
պարծառք մը և մեր պարտք կատա-
րած լինելու գոհունակութիւնը կը
զգանք, մինչ մենք մեկ կը խաբենք,
մեր թշնամին կը գործէ, հայութիւնը
այլեւալ միջոցներով հետզհետէ Հա-
յաստանէն ջնջելու վրայ է։

«Ի՛նչ կընենք ընել» ին վրայ խոր-
հելու և գործելու կարող անձերէ ըն-
կերութիւն մը, ներքին ոյժ մը պէտք
էր գոյացուել. գոյացուցի՛նք մինչև
հիմա։ Բայց ի՛նչպէս կարելի է որ
գոյանայ երբ անոր ծնունդ տուող
տարրերը, գաղափարները չկան դեռ
ժողովուրդին մէջ կամ պէտք եղածին
չափ հասունցած չեն դեռ։ Պէտք է
ուրեմն աշխատիլ նախապէս և առ-
այժմ ժողովրդին մէջ ողջ գաղափար-
ներ տարածելով հասունցունելու և
գոյացած գաղափարակցներն իրար
մօտեցունելով միացունելու, զօրա-
ցունելու։ Պէտք է մեծ ոյժ տալ նա-
խապէս գաղափարի տարածման այս
գործին։

Ոչնչէն բան մը չգոյանար. առանց
ուժի բան մը յառաջ չերթար. բնա-
կան օրէնք է այդ։

Մ. ֆ.

Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(Շար. 38րդ րու. 16)

Պարզ կերպով հարցուցի թէ ուր
կառավարութիւնն ի՛նչ աչքով կը նայի
իր Գրաքի երկրի մէջ Հայերի կրած
հարստահարութիւններին վրայ. ա՛լ
անտանելի դարձած է իրենց կեանք

այնտեղ. ուր կառավարութիւնը չու-

զե՛ր անոնց պաշտպան հանդիսանալ։

Ռուս կառավարութիւնը, պատաս-
խանք իշխան Միլոսկի, հետեւելով իր
աւանդական քաղաքականութեան, չը
կընար անտարբեր աչքով նայիլ թիւր-
քիայի քրիստոնեայնների հարստահար-
ուած վիճակին վրայ. բայց Հայեր ի-
րենց վիճակ Ռուսիայի յայտարարած
և դարձան խնդրած չեն. — Այս օրեր
«Տիֆլիսի վէստնիկ» (1) էջերը լըց-
ուած են թիւրքիայի Հայերի հարս-
տահարութիւնների պատմութիւննե-
րով, դիտել տուի նորին Գերազան-
ցութեան. — Ատոնք ոչինչ, ըսաւ. պէտք
է բարձրաձայն յայտնել ձեր վիճակ
և բողոքներ. — Բայց եթէ բարձրա-
ձայն պօռան Հայեր, թիւրքեր կը կո-
տորեն զիրենք. — Չէ՛ որ մի քիչ առաջ
կըսէիք թէ Հայերի կեանքն ա՛լ ան-
տանելի դարձած է, պատասխանեց
ինձ քմծիծաղով մը. եթէ մեռնել
կը վախնան, ըսել է թէ կեանքը դեռ
անտանելի չէ եղած իրենց։

Չեմ ուզեր երկարել այստեղ Ռու-
սիայի այդ ժամանակի քաղաքական
ուղղութեան վրայ, Արեւելքի քրիս-
տոնեայններին նկատմամբ. վերոյիշեալ
մի քանի խօսքեր կը բաւեն ինձ,
ինչպէս և այժմ ընթերցողներու, գա-
ղափար մը կազմելու համար անոր
վրայ։

Եւ մի քանի չաբաթ միայն մնալով
Թիֆլիս, վերադարձայ Կ. պօլիս նոր
գաղափարներով և մտքիս մէջ նոր
ծրագիրներ կազմելով։

Արարատեան ընկերութեան մէջ իմ
ամենէն մտերիմ ծանօթս էր այն ժա-
մանակ Տ. Մ. Չերազ. Գիշեր մը ելայ
գնացի խապիւղ իր տուն. Արարատ-
եան ընկերութեան նպատակի գործա-
դրութեան ձեւը փոխելու խորհուրդս
յայտնեցի իրեն. ինք ալ համակրեցաւ
Հայաստանցիներին համար Հայաստա-
նի մէջ գործելու գաղափարին. Եւ
որովհետեւ ես Ընդհանուր ժողովի ա-
տենապետը լինելով չէի կարող վիճա-
բանութիւններ ընել ժողովին մէջ,
այլ զիւանական կանոններին համե-
մատ պարտաւոր էի վիճաբանութիւն-
ները կառավարել, Տ. Մ. Չերազ որ

(1) Նիքէ չեմ սխալի, «Տիֆլիսի վէստ-
նիկ» էր այն ուստի ինչ լրագրի անունը
որ այդ ժամանակ Թիֆլիսի մէջ կը հրա-
տարակէր հայազգի իշխան Կոստանդին
Բէհրուժով։

Գործադիր Ժողովի ատենապետն էր,

ինք ներկայացուց և պաշտպանեց ա-
ռաջիկայ Ընդհանուր ժողովին մէջ մեր
նոր ծրագրի համեմատ առաջարկ մը.
Իրաւ է թէ ժողովականներէ մի քա-
նին, վենետիկի նախկին աշակերտնե-
րէն այն Օրթագիւղցիներ որոնք յա-
ջողեր էին Չ գաւառացի տղայներ ըն-
կել ու թեան որդեգրել՝ համոզելով ա-
նոնց հայեր, բնականապէս շատ դիւ-
րաւ չպիտի համոզուէին այժմ այս
յանկարծական փոփոխման և իրենց
այնչափ դժուարութեամբ գտած ու
խնամած աշակերտների արձակման.
Բայց քիչ շատ վիճարանելէ յետոյ ի-
րենք ալ համաձայնեցան։ Չիրենք
համոզելու աւելի նպաստեց Տիար Լմ.
մանուէլ Եսայան, իր մի քանի բա-
նաստեղծական գրուածներով ծանօթ
գրագէտ մը, որ նոյնպէս վէսնետիկ
Մուրատ Ռ. սփռելու վարժարանի
աշակերտներէն, բայց տարւելով Ար-
փարեանի դասակարգիչներէն աւելի մեծ
էր և իր դիրքով աւանդեց վրայ ազդե-
ցութիւն մ'ունենալ կը թուէր. Առա-
ջին անգամ էր որ կը տեսնէի զինք և
այն ալ ժողովին մէջ. նա բնաւ գի-
տակից չէր իմ ու Չերազի մէջ եղած
խորհրդակցութեան. բայց անշուշտ
իր հետապնդող գաղափարներէ առաջ-
նորդութեամբ անակնկալ աջակց մը
եղաւ ժողովին մէջ մեր մտադրութեան
յաջողութեան, Չերազն ու ինձնէ ա-
ւելի ազդեցիկ ջատագով մը հանդիսա-
նալով ուղղակի Հայաստանի մէջ ու-
սում և կրթութիւն տարածելու ծրա-
գրին։

(Շարունակելի)
Մ. ֆ.

ՈՒՂՂԵԼԻՔ

Պատ. Սիմոն Իւթիւհեանի հրատա-
րակած լրագրի անունը՝ որի մասին
խօսուած է Արմենիայի 18րդ թուի
«Կ. պօլիս և Հայաստան» վերնագրով
յօդուածին մէջ, չփոխութեամբ «Բիւ-
րակ» գրուած է. պէտք է լինի «Գի-
տակ»։

ՄԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻՐԱՆՈՒԹԵԱՆ
200 ԱՄԵԱԿ

Միթարեան Միարանութեան
երկհարկւրամեակի (1701-1901 սեպ-
տեմբեր 8) հանդէսը 2 օր պիտի տեն

Վենետիկի Ս. Ղազար՝ վանքին մէջ։
Առաջին օրը, կիրակի սեպտ. 8 (օգ. 26
Հ. Տ.), առաւօտ ժամը 10½ին, Գեր.
Աբբահայրը, Տ. Իգնատիոս վ. կիւ-
րեղեան, հանդիսաւոր պատարագ
պիտի ընէ և կէսօրէն յետոյ, ժամը
2ին, ամբողջ հրաւիրահաներին մեծ
ճաշկերոյթ մը պիտի տրուի և այդ
միջոցին պիտի կարգացուին ոտանա-
ւորներ, նամակներ և հեռագիրներ և
պիտի բաշխուի Մխիթար Աբբահայր
մետալը, Երեկոյին շքեղ լուսավառու-
թիւն կղզիին մէջ, Երկրորդ օրը, ա-
ռաւօտ ժամը 10ին, Գեր. Աբբահայր
նախագահութեամբ պիտի բացուի
Ակադեմական հանդէսը և ատենաբա-
նուլթին, նուագաժողովին և զրկուած
ուղերձների ընթերցումը պիտի լինի։
Հանդիսականներին պիտի տրուի
«Մխիթար» անուն նոր զիրք մը որ
այս հանդէսի առթով հրատարակուած
է և 140 պատկերներով զարդարուած։
Կէսօրին ճաշ և հրեկոյին հանդիսապէս
հիմնարկութիւն Մխիթար Աբբահայր
արձանին և ապա երկարատև հրա-
խաղութիւն։

Իտալիան Մարգարիտա մայր թագուհին Ս. Ղազարի վանքն այցելելով, ի յիշատակ այս յորեւանի նուիրեր է շքեղ մեծ վարագոյր մը եկեղեցիի աւագ խորանին համար :

ՀԱՅԵՐ Ի ԹԻԻՐԳԻԱ

Երբեմն իսկիւտարցի Սամուէլեան
եղբայրներն որ այժմ Բարեղ կը գտ-
նուին, Պաղար պաշի գտնուած իրենց
տունը որ 3-400 ոսկի կարժէ, նուի-
րեր են նոյն [Թաղի I]։ Կարապետ եկե-
ղեցիին, վաճառանի յատկացունելու
համար։ Սիւնգամայն փոխանցման
բոլոր ծախքերն ալ իրենք վճարե-
ր են ։ Ողգ. վարչութեան Տնտեսական
խորհուրդը խնդրէ Ծ. Պատրիար-
քէն որ օրհնութեան կոնդակ մը
զրկուի սոյն բարեսէյր և կրթասէր
նուիրատուներին ։

— Ս. Պատրիարքը ցաւակցական հռազդիրներ ղրկեց ալմանական և անգլիական դեսպանատունները, Ֆրէ. տէրիկ մայր. կայսրուհիի մահին առ թով. Սլմանական և անգլիական դեսպանատուններէն պատասխան եկած է թէ Ս. Պատրիարքին հռազդիրները պիտի հաղորդուին Վիլհէլմ կայսրին և Եղուարդ թագաւորին :

— Վիէննայէն Տ. Յովհան քահանայ
Մանդակունի հաղորդած էր կ. պօլսի
չատրիարքարանին թէ Ամերիկայէն
վերադարձած խաղ վարդապետ Մար-
գարեանին յատուկ անտուկ մը երևան
ելած է որի մէջ կը գտնուին իր եկե-
ղեցական զգեստներ և եկեղեցական
անօթներ։ Պատրիարքարանէն զըր-
ուեր է Եւրոպայ առաջնորդ Տ. Գէորգ
Եպիփն որ առ ալժմ ինք տէր կանգնի
այդ անտուկի մինչև որ խաղ վ.էն
լուր մ'ենէ։

— Բաղէշի մէջ 40-50 Ասորի ընտա-
նի քններ խնդիր տուած են Հայաստան.
Եայց եկեղեցիէն ընդունուելու:

— Կրօնական ժողովը լսելով որ
օտար եկեղեցիի պատկանողներ եր.

Բեռն կը հրաւիրուին քարոզ խօսիլ
Հայաստանեայց եկեղեցիներին մէջ,
յատուկ շրջաբերականով մը արգիլել
է այդ բանը :

ՀԱՅԵՐ ԵՄԻՍՏՐԻԱ

Վիեննային յուլիս 9ին գրած էն Կ.սլովսի
յրագիրներին.

Ամսոյս 7ին (ն. Տ.) կէս օրէն յետոյ ժամ 5ին (Ը. Ե.) տեղւոյս Յունաց Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ (Յըւլայլմարքդ) մեծ հանդէսով տեղի ունեցաւ Յակոր էֆ. Տէտեհանի որդւոյն՝ Պրն. Արամի պսակի օրհնութիւնը՝ Օր. Էլիզա Կէրպէռի հետ, դուստր Մայիօս վիլհէլմ Կէրպէռի որ բարեկամ է տեղւոյս սակաւաթիւ Հայ վաճառականներուն։ Պսակը կատարեց տեղւոյս այցելու հովիւ Տ. Օհան Աւագ քհնյ. Մանգակունի, աւելորդ է ըսել թէ Հայ ծէսով, ինչ որ նորահիշան բան մ'եղաւ։ Տեղս գտնուող բոլոր Հայերէն գատ, օտար ազգաց ևս երկսեռ բազմութիւնն այնքան ստուար էր որ, ինչպէս կըսուի, եկեղեցւոյ մէջ ասեղ ձգելու տեղ չկար։ Յատուկ տեղ գրաւած էին Յունաց Խրհիմանտրիդը, Հայ և օտար նշանաւոր և պաշտօնական անձանց ընտրեալ թիւ մը։ Պսակի սկիզբներն՝ ամուսնութեան պայմանները գծող և երդման վերաբերեալ երկար հատուածը Տ. Հայրը գերմա. ներէնի թարգմանեց այնպիսի յուզեալ շնչոտերով որ պսակուող ամուսն գատ շատ օտարներ և օտարուհիներ ալ յարտասուս շարժեց, որք յետոյ չէին դադրեր գովաբանել մեր կեղեցական արարողութեան վսեմութիւնը։

ՀԱՅԵՐ ՅԱՄԵՐԻԿԱ

Խորին ցաւով կիմանաճ նիւեր-
քէն մեզ գրուած նամակէ մը թէ
Տիգրանակերտցի Տիար Յակոբ Սար-
րաֆեան որ երկար ժամանակէ ի վեր
լը ընտանիքով հաստատուած էր Ամ-
բիկաի Միացեալ Նահանգները և
վերջերս ալ Աշկիւ քաջուած կը բնա-
կէր, իր մահկանացուն կնքեր է հոն
յունիսի 26ին, 45 տարեկան հասակին
մէջ, 3 օր միայն հիւանդ պառկելէ
յետոյ։ Աշկիւի մէջ Հայեր չկան։ Բայց
իւր գտնիւ զգացումներով նա սիրելի
եղած էր նաև այդտեղի բոլոր Ամբրի-
կացիներին որոնք շատ կը համակրէին
մեր հայրենակցի և կը յարգէին։ Իր
Թաղում շատ չքեղ կերպով կատար-
ուեր է եպիսկոպոսական եկեղեցիի
կողմէն։

Հանգուցեալն որ Տիգրանակերտի նշանաւոր ընտանիքներէ մէկէն սե-
րած էր , թէն հանգամանքների բեր-
մունքով Ամերիկայի մէջ հաստատուած ,
բայց իր սիրտ ջերմ սիրոյ անքակ-
տելի կապերով կապուած կը փա-
րաւ հայութեան հայրենիքին հետ և
իրեն նշանաբան ընտրած էր մեծ բա-
նաստեղծի այն խօսքը որ ուղղած է
ամեն Հայի , աշխարհի ո՛ր կողմ ալ
գտնուի . Հայաստա՛նը պէտք է լինի
յոսոյ տնայնոց քեզ հաւաք . Դժբաղ-

դապէս վերջին ժամանակներ իր հան-
դամանքներ պարտաւորած էին զինք
քաշուած կեանք ի՞նչնեալ, արգելք
դառնալով իր ազգօգուտ ծրագիրներ
գործադրութեան :

Մեր խորին վշտակցութեան զգացումներ հրապարակաւ կը յայտնենք այրի Տիկին Զարուհի Սարգսֆեանի և իր 3 զաւակների, ինչպէս և հանգուցեալի կրտսեր եղբօր Տիար Յովսէփ Սարգսֆեանին ուրին Արմէնիայի համար ունեցած հաստատամիտ համակրութիւնն և եռանդուն ջանքերը ծանօթ են Ամերիկաբնակ մեր հայրենակիցներին :

8 6 2 4 4 6

Վերջին ամիսներ տեղիս փոքրածիւ
հայ գաղութին մէջ 2 մահեր պատա-
հեցան դժբաղդապէս :

Օրիորդ Զարուհի Տէր.Աթանաս.
 Բան Կաթօսեցի ու իր Երկու Եղբայր.
 Ների և քրոջ հետ Մարտէյ Եկած հաս.
 տատուած էր 4 տարիէ ի վեր, ժամա.
 նակէ մ'ի վեր զինք տանջող հիւան.
 դու թեմէն չկրնալով ազատիւ վերջա.
 պէս, իր ազգականներէ հեռու օտա.
 ղու թեման մէջ աւանդեց իր վերջին
 չունչ :

Տեղիս Հողաբարձութեան անդամ-
ներէն Տիար Թ. Սահաթճեան ալ իր
ամենէն փոքրիկ զաւակը 1 $\frac{1}{2}$ տարե-
կան հասակին մէջ կորսնցունելու զըժ-
բաղդութի նն ունեցաւ :

Տխուր զուգահիշպութեամբ մը, Եւրոպայի առաջնորդ Գեր. Գէորգ Եպիսկոպոս այս միջոցին իր հռուստը թմեմեր այցելութեան ելած լինելով, բացակայ կը գտնուէր Ս'արսէլլէն ուրի քահանայութեան պաշտօնն ալ իրեն վրայ առած է 2 տարիէ ի վեր առժա. մանակեսյ կերպով : Բաղդն այնպէս բերաւ որ խարբերդի գիւղերէն քա. հանայ մը, Տ. Գէորգ անուն, այդ մի. ջոցին Ս'արսէլլէ կանցնէր Ամերիկա երթալու համար և վերոյիշեալ ննջեց. եալնբերի թաղման արարողութիւննե. րը կատարեց :

Մեր խորին ցաւակցութիւն կը
յայտնենք Տ. Աթանասեան և Սահաթ.
ճեան ընտանիքներին, իրենց ունե.
ցած անդարմանելի կորուստներին հա-
մար :

— Տէր Գէորգ քահանայն Մարտիկէն դեռ չմեկնած, ննջեցեալ մ'ալ թաղելու տխուր պաշտօնն ունեցաւ։ Տիգրանակերտցի երիտասարդ մը Արթին Տիգրիսեան անուն, որ երբեմն Ամերիկայի «Հայրենիք» լրագրի գրաստանէն լրագրողութիւնն ըրած է եղբւր և այժմ հայրենիք կը վերադառնար, իր ունեցած թոքաբխտը ճանապարհին վըրայ սաստկացած լինելով, Մարտիկէն հիւանդանոցը մտաւ դարմանուելու համար։ Բայց շատ ուշ էր ա'լ և դժգոյս բաղդը հոն աւանդեց իր վերջին շունչը։

ՆՈՒՒԻՐԱՏՈՒՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՐՄՔԵՆԻԱԻՆ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք
Արմէնիայի հրատարակման նպաստե-
լու համար մեզ հասած հետեւեալ նը-
ւիրատուութիւնները.

Ա. քաղաքէն 2 Հայէ 176 ֆրանք,
Ռանգունէն (Բիրմանիա) Բաղդասա-
ւ ուղի 82 ֆր. և 50 սնդմ. Սալմաս-
տէն Անցադիր, Տօքթ. Թ. Ա.ի յիշ-
ցով 23 ֆր. : Բառուախտէն Գ. 22 ֆր.
և 50 սնդմ. : Գահիրէէն Grand Café
Egyptienի տեսչութիւնը 22½ ֆր.,
Թ. Ճ. 2½ ֆր. և Գ. Ս. 2½ ֆր. :
Սարսէյէն անցորդ յը 7 ֆր. և Հայ
յը 2½ ֆր. : Թիւրքիտէն Մըսթը
Ճօն 5 ֆր. : Ուշար Հօյօքընէն Օր.
Խալու 5 ֆր. և հետեւեալներէն 2½
ական ֆր.

Մակասարէն (Չէլէպեան կղզինեբ)
Գ. Նազարէթ, Սիլիսդրէն Հ. Հ. Ա.
Կ խ. Ո. : Շիքախօն Թ. Ո. : Բեմպ.
Բիձբորքէն Մ. Գասպարեան : Բոր.
Սախտէն Հայ ԺԷ : Բարիզէն Թ. Թ. :
Անքասանդրիսէն Մ. Մ. Կ Հ. Գ. Զ.
Կ Հաքեմասքէն (Մ. Ն. Ամբրեկաի)
Թ. Հ. :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շնորհակալու թեամբ ստացած ենք
հետևեալները .

ՀԱՄԱՌՈՏ ՊԼԵՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՅ. Եւ-
րօպրեց Հ. Համազասպ Թերթիմանեան,
Միխիթարեան ուստէն, 7րդ տպագրու-
թիւն. Վենետիկ, 1901. Կիւն 1 Փրանգ՝
Վենետիկ մէջ, (Հ. Թէրթիմանեանի չա-
րագրած «Հայոց պատմութեան» այս հա-
մառօտ գաւազիրը որ ուսանողների
դիւրութեան համար հօրց պատասխա-
նիով պատրաստուած և այժմ 7րդ
տպագրութեան արժանացած է, արդէն
սակեթին ծանօթ երկասիրութիւն մ'է.
միայն թէ այս անգամ պատմական նշա-
նաւոր դէմքերի և դէպքերի պատկերնե-
րով ալ զարդարուած է: Այդ պատկեր-
ներ 44 հատ են:)

ՄԱԳՆԵՏԻՍԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ (Hypnotisme)
Աշխատասիրեալ Ի Հ. Ստեփաննոս վ.
Սարեանէ, Միաթարեան ուխտէն. Վե-
նետիկ. Ս. Ղազար. 1899 (Որշափ մեզ
յայտնի է, որոյ գիտական նիւթի վրայ
Հայերէն լեզուով Հրատարակուած առա-
ջին և միակ գիրքն է այս որ կը բացատրէ
մագնէտականութեամբ քնացուեցուցեալ
պերը և կ'ամփոփէ այս գործողութեան
օգտակարութեան մասին թեր ու գէժ
օգտուածները :) Գինն է Վենետիկ մէջ
1 Ֆրանգ :

Անարտի Ծրանս. — ՆԳԻԿՈՒՐԻ ՊԱՐՏԵՋԸ
(Հատուածներ). Թարգմանեց Ա. Չ.,
Մատենադարան «Անահիտ». Խիւ 1. Բա-
րիչ. տպարան «Անահիտ». 1901. Գին 1
Փր. (32 էրկէ՛ բաղկացած վոթըրիկ
տետրակ մ'է որը Փրանսացի հռչակաւոր
գրագէտ Անաթոլ Ծրանսի «Նպիկուրի
պարտե՛ջ» էն քաղելով Թարգմանած է
Տիար Ա. Չ. և որ բանաստեղծական ոճով
տառած լեզուի կը պարտուէն է՛ գիտական և
ընկերական զանազան նիւթերի վրայ :
Սկիզբը դրուած է հեղինակին՝ Անաթոլ
Ծրանսի՝ կենդանագիրը :)

Թատերաշարք ^{Թ. Ֆ}Մատուկամեանի. — ՏԱՅԸ ՄԻՐԻԿ ԱՆԴԵՆԸ. Կատակ/աղերգական և պարախառն մէկ արար, Աղեքսանդրիա. Հայկ. Տպ. «Արաք», 1901. (Հայ Թատրոնի վաղեմի վաստակաւորներէն Տիար Թ. Ֆատուկամեան որ եղիպտոս կը գտնուի այժմ, Թիֆլիսի հայ Թատերադիրներէն Տ. Գ. Սոււնդուկեանցի «Չաքան Բէթրովիչ»-էն կեանքում) Կատակախաղաղին հետեւողը թատկ. յօրինած է «Տայը Միւրիկ Անդէնը», Կ. պօլսի Հայերի ռամկական լեզուին ու կեանքին

ԱՐՏԱՍՈՒՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Տիկին Գրիշմերի մահի լուրը որ յուրիս ամսի վերջեր Բրէթօրիան հասաւ Եւրոպա, շատ տխրեցուցած է Տիար Գրիշմերը, բայց չէ ընկճած զինք։

— Կովկասէն կը հաղորդեն թէ Բաթումի բազմամարդ մէկ թաղին մէջ պայթում մը եղաւ յուրիս 25ին և աղկէ ծագած հրդեհին զոհ գնացին բազմաթիւ մարդեր որոնց մէջ և շատ մը զինուորական սպայներ կային։

— Ալմանիտի վիշէլմ կայսրի մայրը Ֆրէտէրիկ կայսրուհին օգոստոս 6ին մեռաւ 61 տարեկան հասակին մէջ։ Երկար ժամանակէ ի վեր հիւանդ էր։ Անգլիայի Եղուարդ թագաւորը փութաց իր քրոջ թագման հանդէսին ներկայ գտնուելու։

— Իտալիայի նշանաւոր պետական անձնէն Գրիշմերի որ իր երկտասարդութեան ժամանակ Իտալիայի յեղափոխական շարժումներին մէջ գործօն մասնակցութիւն մ'ունեցած և իր նախարարութեան օրով Իտալիան երբեակ դաշնակցութեան մէջ մտցուցած էր, օգոստ. 11ին մեռաւ 82 տարեկան հասակին մէջ։

— Պոլսաբէյթի լրագիրները կը գրեն թէ 70 ուս սպայների նոր խումբ մը եկած է Սոֆիա, պոլկար զօրաբանակը մարզելու համար։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Ես մէկ նոր դեղ եմ հնարած ճիշտի դէմ որ տաճկերէն քննիւ կըսուի։ շատ զօրեղ և ազդեցողական է և քննուած է փարիզու մեդիսինումը։ Բաղկացած է բուսեղէնից։ Մէկ անգամ խմուի բոլորովին կազատուի այդ դաժան գազանից որ մարդու աղիքները մշտնադառն է դրած։

Գինն է 3 տալէր։

Ցանկացողներ ուղարկեն ստակն այս հետեւեալ հասցէին և ես կուղարկեմ դեղն իրան պատուէրներով։ Ճանապարհածախքն ինձ վերայ է։ Մեծ քանակութեամբ ուղողին %ին 20 զեղ կը լինի։

Մանտելի Յարդաման Եղիազարեան հասցէ՝

Dr. Randolph
c/o Rev. Mashtotz Papaziantz
108 west 41th str.
(Etats-Unis d'Amér.que) NEW YORK

ԾԱՆՈՒՅԻՒՆԻ ԿԻՐՔԵՐ

Արմենիայի խմբագրատան մէջ ծախու կը գտնուին հետեւեալ գիրքերը որոնց առջեւ նշանակուած գիներին մէջ հաշուուած է նաեւ զրկեալ փոստի ծախքը։

Ծրարները ապահովագրուած (recommandé-registré) ստանայ ուղողները պէտք է որ ամեն մէկ ծրարի (մինչեւ 2 քիլո) համար 25 սանթիմ ապահովագրութեան ծախքը վճարեն։

Արմենիայի խմբագրատան մէջ ծախու գտնուած գիրքերի մանրամասն ցուցակը հրատարակուած է Արմենիայի 14րդ շրջանի 77, 78, 79, 80 և 81 թիւերին մէջ։

Այդ թիւերէն յատկապէս աւելի

տպած լինելով, պատրաստ ենք ձրիւս։ Այս գրկել անոնց որոնք կը փափաքին մեր գրացուցակներ ունենալ, եթէ գոնէ 50 սանթիմ զրկելով գիրք ուղեն մեղնէ նախապէս, այդ ուղուած գրքի ծրարին մէջ գրուելով կը շնորհակալուին գրացուցակներն ալ։

Ամեն երկրի փոստերը, քանի՜ սանթիմի համար ալ լինի, մանրատու փոստ կուտան մեզ վճարուելու համար Մարտէլի մէջ։

ԻՄ ՆԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐՈ

(Կ. ՊՈԼՍՈՆ ՀԱՅՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ ԱԻՆՈՒԱՆ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՊ)

ԳՐԵՏ ԱՅԼԱՊԵՐՈ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած է ներկայացուէ ընտանեկան տխուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայր իւր ապականուած վարքուբարքով որչա՞փ չարիքների պատճառ դարձած է և վերջ է վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքէ սպաննուած և անհետացած է աշխարհէ։ Գինն է 1 ֆրանք։

ՇԷՔՍՔԻՐԻ ՀԱՄԻԼԵՆ

Շէքսպիրի ՀԱՄԻԼԵՆ որ արեւմտեան աշխարհաբար լեզուով հայերէնի թարգմանած է քաջ անգլիագէտ Տիար Գարեգին Յ. փափագեան, կարելի է ստանալ նաեւ Արմենիայի խմբագրատունէն։

Տպագրուած է վիէննայի Միլիթարեանց տպարանը, մաքուր թղթի վրայ և ունի մեծ ութածալ գիրքով 183+ԻԳ երես։

Գինն է 2 ֆրանք և 50 սանթիմ։

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

(Յատկապէս պատրաստուած Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Հայ գաղթականներուն կեանքի, ժամանակի և գրամի խնայողութիւնն ընել տալու հարկ եղած գիւրութիւններն ընծա. յիշու համար) Աշխատասիրեաց Պետրոս Ռ. Թորոսեան։ Տպագր. Նիւ Երք, Լիխա խալաւ և ընկ. 1897։ Ամերիկա գնացող Հայերին և կամ արդէն հին գտնուողներին համար շատ կարեւոր գիրք է։ Գինն է 1 ֆրանք և 25 սանթիմ։

ԺՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓՈԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

ՆՄՈՑՇՆԵՐ

Մ. ՓՈԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ
ԳՐԱՅՐ ՈՏԱՆԱԻՈՐՆԵՐԷՆ

Մ. Փորթուգալեանի գրած հայրե նասիրական ոտանաւորներէ մի քանի ամփոփուած են այս տետրակի մէջ իրեն նմոյշներ գտնուած քաղաքներէ մէջ և զանազան տպաւորութիւններէ տակ իւր բոլորէ գրած ոտանաւորներն որոնք ժամանակին հրատարակուած չի լինելով կորսուած են այժմ։ Այն մի քանի ոտանաւորներ որոնք իբրեւ նմոյշ ամփոփուած են այս տետրակի մէջ ցիր և ցան կը գտնուին Կ. Պոլսա տը պագրուած ազգային երգարաններէ մէջ՝ որոց վերստին տպագրութիւնն

վաղուց արդէն արգելուած է, և Ասիա և Արմենիա լրագիրներին մէջ, Նմոյշներէ մէջ փոքրիկ տեղեկութիւններ տըրւած են նաեւ թէ այդ ոտանաւորներին տպաւորութիւններին տակ ներշնչուելով գրուած են։ Գին 15 սանթիմ։

ՀԱՅ ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՐԻԻՐԱՄԵԱՅ (1794-1894)
ՅՈՐԵԼԻՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

Հայ ազգին մէջ լրագրի սկզբնաւորութեան դարադարձին առթով 1894 թուականին հրատարակուած այս միաժալ գիրքով և լուսատիպ (phototypique) չքեղ պատկերի մեծութիւնն է 50×35 հարկւորդամէթր և տպուած է 70×45 հարկւորդամէթր քարտոնի (carton) վրայ այլ և այլ բնագործի մէջ տեղը գրուած է հայ լրագրութեան հիմնադրին, Տ. Յարութիւն ԳՏԻՐ. Շմաւոնեանի, պատկերը և բոլորտիքը՝ 1894ին հայերէն լեզուի հրատարակուող բոլոր լրագիրները, անոնց գրէթէ ամենքի խմբագրապետների պատկերներով։

Գինն է 4 ֆրանք, ճանապարհածախքը մէկտեղ հաշուած. իսկ Պարսկաստանի համար 2 ֆրանք և 50 սանթիմ։

Գաղափարեալն է. Գ. — Պատմութիւն Հայ լրագրութեան ի սկզբանէ մինչև մեր ժամանակը. Հատոր Ա. 1794-1860։ Մէկ լուսատիպ պատկերով։ Գինն է, ճանապարհածախքով մէկտեղ, 2 ֆր. և 50 սանթիմ։

Վերոգրեալ թէ՛ պատկերը և թէ՛ գիրքը կարելի է ստանալ Արմենիայի խմբագրատունէն, արժէքը կանխիկ զրկելով։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՆԱԿ
ԱՐՄԵՆԻԱ ԼՐԱԳՐԻՆ

Արմենիայի շրջանի սկզբէն (օգոստոս) բախորդ եղած լինել և կանոնին համաձայն իրենց բաժնորդագին 20 ֆրանքը կանխիկ վճարել փափագողներին մի գիւրութիւն տուած լինելու համար, ահա մենք ծախու հանած ենք «Խնայողական գանձանակ ԱՐՄԵՆԻԱ լրագրի»։

Այն անգամ երբ մարդ գիւրութիւն ունենայ արծաթ 50 սանթիմոց մը (10 սէնթ ամերիկեան = 50 սթո. թինքա պոլկարական = 50 պանի ուսմանական և այլն) մէկ կողմ դնելու, կը ձգէ այդ խնայողական գանձանակի մէջ, ուր ձգուածը ալ անկարելի է որ դուրս հանուի մինչև որ Արմենիայի բաժնորդագին 20 ֆրանքը (40 հատ 50 սանթիմոց) մէջ լեցուելով չամբողջանայ Այդ ժամանակ միայն կրնայ պարպուիլ տակի կողմէն կափարիչը դարձունելով և պարպուելն յետոյ նորէն կրնայ դրոցել 20 ֆրանքի մի նոր խնայողութիւն ալ գոյացունելու համար։

Գանձանակը գիւրատար փոքրիկ բան մ'է որ մինչև իսկ գրպանի մէջ կրնայ պահուիլ եթէ ուզուի։ Վրան լինուած կայ նաեւ քանակաւոր մը որ գանձանակին մէջ ձգուած դրամները 5 ֆրանքի հասածին պէս, կը

սկսի այնուհետեւ ցոյց տալ թէ մէջ ուսմարը ո՞րչափի հասած է։

«Խնայողական գանձանակ»ի գինն է 2 ֆրանք։ Այդ գումար մեղ վճարողին կը զրկենք գանձանակին հետ մէկտեղ մի ստացագիր որի վրայ նշանակուած կը լինի գնողի անունն ու հասցէն։ Եթէ ՄԻԵԼԻՆՈՅՆ ԱՆՁԸ, առանց ուշանալու ժամանակին բաժնորդ գրուելով Արմենիա լրագրի տարեշրջանի սկզբէն (օգոստոս ամիս), 18 ֆրանքի հետ մէկտեղ յիշեալ ստացագիրը վերադարձունէ Արմենիայի խմբագրութեան, ամբողջ մէկ շրջանի բաժնորդագին 20 ֆրանքը վճարած կը համարուի, որով «Խնայողական գանձանակ»ը ձրի կը մնայ իրեն։

ՀՐԱՏՐ ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆԻ Մ. ՓՈԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Մ. Փորթուգալեանի հրատարակած գիրքերին վրայ մասնաւոր գեղջ կը լինի Պարսկաստանի Հայերին համար որոնց կը զրկուի փակագծի մէջ նշանակուած գիներով։

Ա. ՀԱՅ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ (Սպասած) Բ. ՀԱՅ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ (Սպասած) Գ. ՍԱԼԱՄՈ ՌՕՐԱՅԷԼԻ

Դ. ԱՅՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼԼԱՐԻՈՑ ԵՆ ԿԵՍՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊՈԼԼԱՐ ԱՅՏԱՄ. ԲԱՊԵՏԱՅ (Սպասած)

Ե. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱԻՆԵՐԸ. — (Հայաստանցիների պանդխտութեան տխուր հետեւանքների սէկ փոքրիկ պատկերը կը ներկայացուէ վիպական կերպով) Գին (90 սնթիմ) 1 ֆրանք 20 սնթիմ.

Զ. ԳԱՄԱՒ ԲԱԹԻՊԱ — ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՈՒՄԱՆ յետ այբուբենի աւարտելուն (Սպասած)

Է. ԼԻՆԶԻ ՕՐԷՆԲԸ ՏԱԶԿԱԼԱՅՏԱՆՈՒՄ. (Պարսկերէն) Զ.

Ը. ԹԻՐԻՔԻԱԻ ՀԱՅՆԵՐ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՅԻՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերին և իրենց դրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պատուակէ։ Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգերէ բնակչիները թուին բաղդաստական մէկ ցուցակի ալ կցուած է տետրակին վերջը) Գին 50 սանթիմ (35 սանթիմ)։

Թ. «ԱՐՄԵՆԻԱ»Ի ՅՈՒՇԱՐԱՐ (Արմենիայի մարտիկների թիւերը այժմ բոլորովին սպառած և միեւնոյն ժամանակ շատերի հետաքրքրութեան առարկայ դարձած լինելով, այդ շրջանի էջ Թ

Խորթուգալեանի գրած առաջնորդող յոդուածներէն գէթ 30ի չափ ամփոփուած են Յոյաբարի մէջ որ ութածող գիրքով 124 երեսներէ կը բաղկանայ) (1 ֆրանք) 1 ֆր. 40 սանթիմ.

Ժ. ՎՐԷԺ (Պոլկարի մէջ Թիւրքերը արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուէ և ցոյց կուտայ թէ Պոլկարներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծու համար)։ (15 սնթիմ) 20 սնթիմ.

Ի. ԹՈՒՄԱՅ ԲՈՑԱՐԻՍ (Յունաստանի մէջ Թիւրքերի արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուէ և ցոյց կուտայ թէ Յոյներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար)։ (0,15 սանթիմ) 20 սանթիմ.

Կ. ԹԻՐԻՔԻԱԻ ՀԱՅՆԵՐ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՅԻՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերին և իրենց դրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պատուակէ։ Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգերէ բնակչիները թուին բաղդաստական մէկ ցուցակի ալ կցուած է տետրակին վերջը) Գին 50 սանթիմ (35 սանթիմ)։

Լ. «ԱՐՄԵՆԻԱ»Ի ՅՈՒՇԱՐԱՐ (Արմենիայի մարտիկների թիւերը այժմ բոլորովին սպառած և միեւնոյն ժամանակ շատերի հետաքրքրութեան առարկայ դարձած լինելով, այդ շրջանի էջ Թ

Խորթուգալեանի գրած առաջնորդող յոդուածներէն գէթ 30ի չափ ամփոփուած են Յոյաբարի մէջ որ ութածող գիրքով 124 երեսներէ կը բաղկանայ) (1 ֆրանք) 1 ֆր. 40 սանթիմ.

Խ. ՎՐԷԺ (Պոլկարի մէջ Թիւրքերը արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուէ և ցոյց կուտայ թէ Պոլկարներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծու համար)։ (15 սնթիմ) 20 սնթիմ.

Կ. ԹՈՒՄԱՅ ԲՈՑԱՐԻՍ (Յունաստանի մէջ Թիւրքերի արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուէ և ցոյց կուտայ թէ Յոյներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար)։ (0,15 սանթիմ) 20 սանթիմ.

Զ. ԹԻՐԻՔԻԱԻ ՀԱՅՆԵՐ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՅԻՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերին և իրենց դրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պատուակէ։ Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգերէ բնակչիները թուին բաղդաստական մէկ ցուցակի ալ կցուած է տետրակին վերջը) Գին 50 սանթիմ (35 սանթիմ)։

Է. ԼԻՆԶԻ ՕՐԷՆԲԸ ՏԱԶԿԱԼԱՅՏԱՆՈՒՄ. (Պարսկերէն) Ը.

Ը. ԹԻՐԻՔԻԱԻ ՀԱՅՆԵՐ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՅԻՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերին և իրենց դրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պատուակէ։ Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգերէ բնակչիները թուին բաղդաստական մէկ ցուցակի ալ կցուած է տետրակին վերջը) Գին 50 սանթիմ (35 սանթիմ)։

Թ. «ԱՐՄԵՆԻԱ»Ի ՅՈՒՇԱՐԱՐ (Արմենիայի մարտիկների թիւերը այժմ բոլորովին սպառած և միեւնոյն ժամանակ շատերի հետաքրքրութեան առարկայ դարձած լինելով, այդ շրջանի էջ Թ

Խորթուգալեանի գրած առաջնորդող յոդուածներէն գէթ 30ի չափ ամփոփուած են Յոյաբարի մէջ որ ութածող գիրքով 124 երեսներէ կը բաղկանայ) (1 ֆրանք) 1 ֆր. 40 սանթիմ.

Ժ. ՎՐԷԺ (Պոլկարի մէջ Թիւրքերը արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուէ և ցոյց կուտայ թէ Պոլկարներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար)։ (15 սնթիմ) 20 սանթիմ.

Կ. ԹՈՒՄԱՅ ԲՈՑԱՐԻՍ (Յունաստանի մէջ Թիւրքերի արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուէ և ցոյց կուտայ թէ Յոյներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար)։ (0,15 սանթիմ) 20 սանթիմ.

Զ. ԹԻՐԻՔԻԱԻ ՀԱՅՆԵՐ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՅԻՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերին և իրենց դրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պատուակէ։ Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգերէ բնակչիները թուին բաղդաստական մէկ ցուցակի ալ կցուած է տետրակին վերջը) Գին 50 սանթիմ (35 սանթիմ)։